

UZASADNIENIE

Decyzją z 1 sierpnia 2022 roku ((...)) Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. z urzędu wstrzymał M. K. wypłatę renty z tytułu niezdolności do pracy od 1 sierpnia 2022 roku. Decyzją tą organ uchylił decyzje z: 31 października 2017 roku, 14 listopada 2019 roku, 9 czerwca 2020 roku oraz 25 sierpnia 2021 roku. W uzasadnieniu organ wskazał, że Komisja Lekarska ZUS orzeczeniem z 4 lipca 2022 roku ustaliła, że wnioskodawczyni nie jest niezdolna do pracy. Jako podstawę prawną wskazano art. 57,107,134 ust. 2 pkt. 2 ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

[decyzja k. 27-28 odwrót pliku III akt rentowych ZUS]

Decyzją z 26 sierpnia 2022 roku ((...)) Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. wobec ujawnienia okoliczności braku niezdolności do pracy z urzędu odmówił M. K. prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy od 1 lipca 2017 roku oraz uchylił decyzje z 31 października 2017 roku, 14 listopada 2019 roku, 9 czerwca 2020 roku oraz 25 sierpnia 2021 roku. Jako podstawę prawną wskazano art. 57,114 ust.1,3,4,5 pkt. 3 ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

[decyzja k. 32-32 odwrót pliku III akt rentowych ZUS]

W dniu 10 sierpnia 2022 roku odwołania od powyższych decyzji wniosła M. K. uznając powyższe decyzje za krzywdzące i wnosząc o przyznanie jej renty z tytułu niezdolności do pracy na stałe.

[odwołanie k. 3-4]

W odpowiedzi na odwołania organ ZUS wniósł o ich oddalenie, podtrzymując w dotychczasowe stanowisko w sprawie.

[odpowiedź na odwołanie k. 6-6v. oraz w zał. aktach]

Zarządzeniem Przewodniczącego z 12 października 2022 roku sprawę VIII U 1933/22 na podstawie art. 219 k.p.c. połączono do wspólnego rozpoznania i rozstrzygnięcia ze sprawą VIII U 1758/22 i dalszego prowadzenia spraw pod sygn. akt VIII U 1758/22.

[zarządzenie k. 9 akt VIII U 1933/22]

Na rozprawie z 16 lutego 2024 roku, bezpośrednio poprzedzającej wydanie wyroku, pełnomocnik wnioskodawczyni poparł odwołanie, a pełnomocnik ZUS wniósł o oddalenie odwołania oraz wniósł o pominięcie dowodu z opinii biegłego z zakresu medycyny pracy ewentualnie wniósł o dopuszczenie dowodu z opinii innych biegłych z zakresu medycyny pracy oraz reumatologii. Pełnomocnik wnioskodawczyni z urzędu wniósł o zasądzenie kosztów procesu, oświadczając, że nie zostały pokryte w żadnej części.

[stanowisko organu rentowego e-protokół rozprawy z 16 lutego 2024 roku 00:00:52-00:05:11 – płyta CD k. 212, stanowisko pełnomocnika wnioskodawczyni – 00:07:36]

Postanowieniem z wydanym na rozprawie z 16 lutego 2024 roku tutejszy Sąd postanowił pominąć wniosek dowodowy pełnomocnika ZUS na podstawie art. 235² pkt 5 k.p.c.

[postanowienie e-protokół rozprawy z 16 lutego 2024 roku 00:06:54– płyta CD k. 212]

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

M. K. urodziła się (...), legitymuje się wykształceniem zasadniczym zawodowym – uczyła się w (...) Szkole (...) przy Zakładach (...), z zawodu jest szwaczką i dziewiarką. Wnioskodawczyni pracuje na ¼ etatu jako pomoc w sklepie.

[bezsporne]

Wnioskodawczyni jest zaliczona do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności na stałe.

[bezsporne]

Decyzją ZUS I Oddziału w Ł. z 3 września 2012 roku po rozpoznaniu wniosku z 31 maja 2012 roku, wnioskodawczyni przyznano rentę z tytułu częściowej niezdolności do pracy od 1 maja 2012 roku do 31 października 2012 roku.

[decyzja z 3 września 2012 r. k. 108 pliku I akt rentowych ZUS]

Następnie, decyzją ZUS I Oddziału w Ł. z 3 stycznia 2013 roku, po rozpoznaniu wniosku z 30 listopada 2012 roku, wnioskodawczyni ponownie ustalono rentę z tytułu częściowej niezdolności do pracy od 1 listopada 2012 roku do 30 kwietnia 2013 roku.

[decyzja z 3 stycznia 2013 r. k. 148 pliku I akt rentowych ZUS]

Decyzją z 3 lipca 2015 roku ZUS I Oddział w Ł. po rozpatrzeniu wniosku z 28 kwietnia 2015 roku odmówił M. K. prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy, ponieważ Lekarz Orzecznik Zakładu Ubezpieczeń Społecznych orzeczeniem z dnia 16 czerwca 2015 roku ustalił, że ubezpieczona nie jest niezdolna do pracy.

[decyzja z 3 lipca 2015 r., k. 14 pliku II akt rentowych ZUS]

Decyzją z 19 sierpnia 2015 roku ZUS I Oddział w Ł. po rozpatrzeniu wniosku z 28 kwietnia 2015 roku odmówił M. K. prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy, ponieważ Komisja Lekarska Zakładu Ubezpieczeń Społecznych orzeczeniem z dnia 11 sierpnia 2015 roku ustaliła, że ubezpieczona nie jest niezdolna do pracy.

[decyzja z 11 sierpnia 2015 r., k. 19 pliku II akt rentowych ZUS]

O powyższej decyzji, odwołanie złożyła M. K.. Wyrokiem Sądu Okręgowego w Łodzi z 12 października 2017 roku w sprawie o sygnaturze akt VIII U 2699/15, oddalono powyższe odwołanie. Wyrokiem Sądu Apelacyjnego z 29 lipca 2021 roku o sygnaturze akt III AUa 61/18 oddalono apelację ubezpieczonej od powyższego wyroku. Postanowieniem Sądu Najwyższego z 17 listopada 2022 roku o sygnaturze akt I USK 52/22 odmówiono przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. W sprawie ustalono, m.in. na podstawie opinii biegłego z zakresu medycyny pracy, że w dacie wydania spornej decyzji wnioskodawczyni nie była niezdolna do pracy. Jest niezdolna do pracy od października 2017.

[bezsporne, wyrok SO w Łodzi z 12 października 2017 roku k. 254 załączonych akt VIII U 2699/15, wyrok SA w Łodzi z 29 lipca 2021 roku z uzasadnieniem k. 390 załączonych akt VIII U 2699/15, postanowienie SN k. 200]

W dniu 2 sierpnia 2017 roku wnioskodawczyni złożyła wniosek o rentę z tytułu niezdolności do pracy.

[wniosek k. 1-4v. pliku III akt rentowych ZUS]

Lekarz Orzecznik ZUS po przeprowadzeniu 6 października 2017 roku bezpośredniego badania wnioskodawczyni i dokonaniu analizy dokumentacji medycznej rozpoznał u wnioskodawczyni (...) w trakcie leczenia biologicznego, zmiany dyskopatycznp-zwyrodnieniowe kręgosłupa z zespołem bólowym, zaburzenia adaptacyjne, zapalenie błony śluzowej żołądka i osobowość bierno-zależną. Orzeczeniem Lekarza Orzecznika ZUS z 6 października 2017 roku wnioskodawczyni została uznana za częściowo niezdolną do pracy od 3 listopada 2014 roku do 31 października 2019 roku.

[opinia Lekarza Orzecznika ZUS z 6 października 2017 roku k. 56-57 dokumentacji lekarsko-orzeczniczej w kopercie, orzeczenie Lekarza Orzecznika ZUS z 6 października 2017 roku k. 15 pliku III akt ZUS]

Decyzją z 31 października 2017 roku ZUS I Oddział w Ł. przyznał wnioskodawczyni rentę z tytułu częściowej niezdolności do pracy od 1 lipca 2017 roku do 31 października 2019 roku.

[decyzja k. 21-22 pliku III akt rentowych ZUS]

W dniu 3 października 2019 roku ubezpieczona złożyła wniosek o ponowne ustalenie prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy.

[wniosek k. 2-2 odwrót pliku IV akt rentowych ZUS]

Lekarz Orzecznik ZUS po przeprowadzeniu 30 października 2019 roku bezpośredniego badania wnioskodawczynie i dokonaniu analizy dokumentacji medycznej rozpoznał u wnioskodawczynie zeszywniające zapalenie stawów kręgosłupa, przewlekły zespół bólowy kręgosłupa szyjno-lędźwiowego z nawracającą rwą kulszową prawostronną, ograniczenie, ruchomości kręgosłupa szyjno-lędźwiowego, bez objawów korzeniowych. Orzeczeniem Lekarza Orzecznika ZUS z 30 października 2019 roku wnioskodawczynie została uznana za częściowo niezdolną do pracy od 3 listopada 2014 roku do 31 października 2019 roku.

[opinia Lekarza Orzecznika ZUS z 30 października 2019 roku k. 54-55 dokumentacji lekarsko-orzeczniczej w kopercie, orzeczenie Lekarza Orzecznika ZUS z 30 października 2019 roku k. 5 pliku IV akt ZUS]

Na skutek ww. wniosku i opinii, decyzją z 14 listopada 2019 roku ZUS I Oddział w Ł. ponownie ustalił wnioskodawczynie rentę z tytułu częściowej niezdolności do pracy do 30 kwietnia 2020 roku.

[decyzja k. 3-4 odwrót pliku IV akt rentowych ZUS]

Następnie, 1 kwietnia 2020 roku (data nadania w placówce pocztowej) ubezpieczona złożyła kolejny wniosek o ponowne ustalenie prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy.

[wniosek k. 6-6 odwrót pliku IV akt rentowych ZUS]

Lekarz Orzecznik ZUS po przeprowadzeniu 6 maja 2020 roku bezpośredniego badania wnioskodawczynie i dokonaniu analizy dokumentacji medycznej rozpoznał u wnioskodawczynie zeszywniające zapalenie stawów kręgosłupa III/IV stopnia, chorobę zwyrodnieniową kręgosłupa, zapalenie błony śluzowej żołądka. Orzeczeniem Lekarza Orzecznika ZUS z 6 maja 2020 roku wnioskodawczynie została uznana za niezdolną do pracy do 31 maja 2021 roku.

[opinia Lekarza Orzecznika ZUS z 6 maja 2020 roku k. 68 dokumentacji lekarsko-orzeczniczej w kopercie, orzeczenie Lekarza Orzecznika ZUS z 6 maja 2020 roku k. 8-8 odwrót pliku IV akt ZUS]

Na skutek ww. wniosku i opinii, decyzją z 9 czerwca 2020 roku ZUS I Oddział w Ł. ponownie ustalił wnioskodawczynie rentę z tytułu częściowej niezdolności do pracy od 1 maja 2020 roku do 31 maja 2021 roku.

[decyzja k. 10-11 odwrót pliku IV akt rentowych ZUS]

Następnie, 9 maja 2021 roku (data nadania w placówce pocztowej) ubezpieczona złożyła kolejny wniosek o ponowne ustalenie prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy.

[wniosek k. 12-12 odwrót pliku IV akt rentowych ZUS]

Lekarz Orzecznik ZUS po przeprowadzeniu 9 czerwca 2021 roku bezpośredniego badania wnioskodawczynie i dokonaniu analizy dokumentacji medycznej rozpoznał u wnioskodawczynie zeszywniające zapalenie stawów kręgosłupa III/IV stopnia w trakcie leczenia biologicznego z ograniczeniem sprawności ruchowej, przewlekły zespół bólowy kręgosłupa szyjno-lędźwiowego w przebiegu zmian zwyrodnieniowo-dyskopatycznych z nawracającą rwą kulszową prawostronną, bez objawów korzeniowych, nawracające zapalenie ścięgien piętowych bez zaburzeń chodu, zapalenie błony śluzowej żołądka, w wywiadzie zaburzenia adaptacyjne, osobowość bierno-zależną. Orzeczeniem Lekarza Orzecznika ZUS z 9 czerwca 2021 roku wnioskodawczynie została uznana za częściowo niezdolną do pracy od 31 grudnia 2022 roku.

[opinia Lekarza Orzecznika ZUS z 6 maja 2020 roku k. 68 dokumentacji lekarsko-orzeczniczej w kopercie, orzeczenie Lekarza Orzecznika ZUS z 9 czerwca 2021 roku k. 15-15 odwrót pliku IV akt rentowych ZUS]

Decyzją z 25 sierpnia 2021 roku ZUS I Oddział w Ł. ponownie ustalił wnioskodawczyni rentę z tytułu częściowej niezdolności do pracy od 1 września 2021 roku do 31 grudnia 2022 roku.

[decyzja k. 16-17 odwrót pliku IV akt rentowych ZUS]

Pismem z 22 kwietnia 2022 roku Naczelny Lekarz ZUS na podstawie art. 14 ust. 5 pkt 3 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych sprawę M. K. przekazał do rozpatrzenia przez komisję lekarską ZUS.

[pismo Naczelnego Lekarza ZUS k. 21-21 odwrót pliku IV akt rentowych ZUS]

Rozpoznając sprawę Komisja Lekarska ZUS po przeprowadzeniu 4 lipca 2022 roku bezpośredniego badania wnioskodawczyni i dokonaniu analizy dokumentacji medycznej, a także po zasięgnięciu opinii specjalistycznej lekarza konsultanta rozpoznała u wnioskodawczyni: (...), astmę oskrzelową, zaburzenia adaptacyjne i zaburzenia osobowości. Orzeczeniem z 4 lipca 2022 roku Komisja Lekarska orzekła, że wnioskodawczyni nie jest niezdolna do pracy.

[opinia lekarska k. bez nr. w kopercie z dokumentacją orzeczniczo-lekarską , orzeczenie Komisji Lekarskiej ZUS k. 24-24 odwrót pliku IV akt rentowych ZUS]

Decyzją z 1 sierpnia 2022 roku ((...)) Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. z urzędu wstrzymał M. K. wypłatę renty z tytułu niezdolności do pracy od 1 sierpnia 2022 roku. Decyzją tą organ uchylił decyzje z: 31 października 2017 roku, 14 listopada 2019 roku, 9 czerwca 2020 roku oraz 25 sierpnia 2021 roku. W uzasadnieniu organ wskazał, że Komisja Lekarska ZUS orzeczeniem z 4 lipca 2022 roku ustaliła, że wnioskodawczyni nie jest niezdolna do pracy.

[decyzja k. 27-28 odwrót pliku IV akt rentowych ZUS]

Decyzją z 26 sierpnia 2022 roku ((...)) Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. wobec ujawnienia okoliczności braku niezdolności do pracy z urzędu odmówił M. K. prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy od 1 lipca 2017 roku oraz uchylił decyzje z 31 października 2017 roku, 14 listopada 2019 roku, 9 czerwca 2020 roku oraz 25 sierpnia 2021 roku.

[decyzja k. 32-32 odwrót pliku IV akt rentowych ZUS]

W sądowym badaniu neurologicznym rozpoznano u wnioskodawczyni zmiany zwyrodnieniowo-dyskopatyczne kręgosłupa bez istotnych deficytów neurologicznych. Nie stwierdza się niezdolności do pracy zarobkowej. Wnioskodawczyni jest leczona głównie przez reumatologa z powodu (...). W latach 2017-2019 była pod opieką Poradni Neurologicznej z powodu bólów całego kręgosłupa. Miała wykonane (...) kręgosłupa, które wykazało zmiany zwyrodnieniowo -dyskopatyczne. Aktualne dolegliwości wnioskodawczyni to bóle kręgosłupa, bóle wielostawowe, bóle głowy. Wnioskodawczyni była leczona z powodu boreliozy i miała wykonane także blokady łokcia prawego. Aktualne naruszenie sprawności organizmu z przyczyn neurologicznych nie powoduje długotrwałej niezdolności do wykonywania pracy zarobkowej zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji.

[pisemna opinia biegłego z zakresu neurologii dr. n. med. J. B. k. 21-23]

Z punktu widzenia biegłego reumatologa, u wnioskodawczyni występuje zesztywniające zapalenie stawów kręgosłupa od 2014 roku. Dolegliwości zgłaszane przez wnioskodawczynię, bóle stawów, obrzęki, obrzęki, ograniczenie funkcji rąk, problemy z chodzeniem, ograniczenie ruchomości kręgosłupa, sztywność stawów trwająca kilka godzin ograniczająca sprawność wnioskodawczyni uzasadniają częściową niezdolność do pracy. Ubezpieczona jest częściowo niezdolna do pracy na okres 2 lat. Jeżeli wnioskodawczyni miała orzeczoną częściową niezdolność do pracy od 2017

roku, otrzymywała świadczenie przez okres 5 lat do 2022 roku, to z punktu widzenia biegłego reumatologa brak jest podstaw do kwestionowania orzeczeń poprzednich. Niezdolność do pracy trwa nadal.

[pisemna opinia biegłej z zakresu reumatologii lek. med. M. W. k. 97-98, uzupełniająca opinia biegłej z zakresu reumatologii lek. med. M. W. k. 160]

Z punktu widzenia biegłego z zakresu medycyny pracy, biorąc pod uwagę stopień naruszenia sprawności organizmu wnioskodawczyni była okresowo częściowo niezdolna do pracy zgodnej z poziomem kompetencji i kwalifikacji zawodowych w okresie od października 2017 roku do marca 2023 roku.

M. K. od dnia 28 kwietnia 2015 roku do października 2017 roku nie była osobą niezdolną do pracy z punktu widzenia biegłego lekarza medycyny pracy, biorąc pod uwagę stopień naruszenia sprawności organizmu w zakresie wszystkich schorzeń – somatycznych i psychicznych) oraz dolegliwości. Od października 2017 roku ubezpieczona jest niezdolna do pracy ze względu na ograniczenia ruchowe oraz istotny stopień naruszenia sprawności organizmu, ubezpieczona jest niezdolna do pracy szwaczki oraz innych wielu prac fizycznych zgodnie z posiadanym poziomem kwalifikacji zawodowych a zatem istnieją podstawy do uznania skarżącej za osobę częściowo niezdolną do pracy na okres kolejnych 2 lat od daty badania przez biegłego czyli do marca 2023 roku (biegły wydawał opinię w sprawie VIII U 2699/15 i badał wnioskodawczynię 12.03.2021 roku). Od grudnia 2022 roku do lutego 2024 roku ma orzeczoną przez ZUS częściową niezdolność do pracy.

[pisemna opinia biegłego z zakresu medycyny pracy lek. med. P. R. k. 181-184]

Powyższych ustaleń Sąd Okręgowy dokonał w oparciu o powołane dokumenty oraz opinię biegłych lekarzy specjalistów z zakresu neurologii, reumatologii oraz medycyny pracy. Opinie zostały doręczona stronom z zobowiązaniem do ustosunkowania się do nich. Organ rentowy zgłosił zastrzeżenia do opinii biegłej z zakresu reumatologii, do których biegła ustosunkowała się w pisemnej opinii uzupełniającej. Biegła w opinii uzupełniającej w sposób wyczerpujący i przekonujący dla Sądu wskazała, że ubezpieczona była okresowo częściowo niezdolna do pracy zgodnej z poziomem kompetencji i kwalifikacji zawodowych w okresie od października 2017 i nie ma podstaw do kwestionowania orzeczeń poprzednich. Zarzuty organu nie stanowią więc podstawy do zmiany wniosków zawartych w opinii pierwotnej. W zakresie dowodu z opinii biegłego z zakresu medycyny pracy, który potwierdził wnioski orzecznicze biegłej reumatolog, organ rentowy nie zgłosił konkretnych zarzutów do opinii i nie wnosił o jej uzupełnienie. Podnoszona okoliczność, iż biegły nie badał ubezpieczonej w 2022 r nie wpływa na prawidłowość wydanej opinii, bowiem opierał się na dostępnej dokumentacji. Podobnie bez znaczenia pozostaje kwestia, że wnioskodawczyni świadczyła pracę, bowiem wnioskodawczyni ma orzeczoną częściową niezdolność do pracy. Z tych też względów Sąd pominął wniosek dowodowy pełnomocnika ZUS o dopuszczenie dowodu z opinii innych biegłych z zakresu medycyny pracy oraz reumatologii, jako zmierzające jedynie do przedłużenia postępowania. Przy czym bez znaczenia pozostają wnioski orzecznicze wynikające z opinii biegłej neurolog, albowiem decydujące znaczenie z uwagi na schorzenia wnioskodawczyni miała opinia biegłej reumatolog, której wnioski zostały potwierdzone przez biegłego z zakresu medycyny pracy – ze specjalnością neurologa, który dokonał holistycznej oceny stanu zdrowia ubezpieczonej.

Dokonując oceny zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, Sąd uznał opinie biegłych reumatologa i specjalisty z zakresu medycyny pracy za wiarygodne, gdyż są rzetelne i sporządzone zgodnie z wymaganiami fachowości i niezbędną wiedzą w zakresie stanowiącym ich przedmiot. Biegli zdiagnozowali schorzenia, ocenili ich wpływ na sprawność organizmu i zdolność wnioskodawczyni do wykonywania pracy, odnosząc swą ocenę do jej doświadczenia i kwalifikacji zawodowych. Opinie biegłych są pełne, nie zawierają sprzeczności ani braków, które pozbawiałyby ich mocy dowodowej, zostały przekonująco uzasadnione, a zawarty w nich końcowy wniosek orzeczniczy logicznie wynika z analizy dokumentacji medycznej. Sąd zważył, że uzyskał niezbędne wiadomości specjalne konieczne do ustalenia okoliczności faktycznych i do wydania rozstrzygnięcia końcowego w sprawie.

Podkreślić należy, że przy ocenie opinii biegłych lekarzy, Sąd nie może zająć stanowiska odmiennego, niż wyrażone w tej opinii, na podstawie własnej oceny stanu faktycznego.

[tak: wyrok Sądu Najwyższego z 13 października 1987 roku, II URN 228/87, (...), wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z 4 lipca 2018 roku, III AUa 1328/17, LEX nr 2550815]

Sposób motywowania oraz stopień stanowczości wniosków wyrażonych w opinii biegłych jest jednym z podstawowych kryteriów oceny dokonywanej przez Sąd, niezależnie od kryteriów zgodności z zasadami wiedzy powszechnej, poziomu wiedzy biegłego oraz podstaw teoretycznych opinii.

[tak: postanowienie Sądu Najwyższego z 27 listopada 2000 roku, I CKN 1170/98, OSNC 2001 nr 4 poz. 84]

Tylko brak w opinii fachowego uzasadnienia wniosków końcowych, uniemożliwia prawidłową ocenę jej mocy dowodowej.

[tak: wyrok Sądu Najwyższego z 30 czerwca 2000 roku, II UKN 617/99, OSNAPiUS 2002/1/26]

Sąd nie jest przy tym obowiązany dążyć do sytuacji, aby opinia biegłego przekonała strony sporu. Wystarczy, że opinia jest przekonująca dla sądu, który wiążąco ocenia, czy biegły wyjaśnił wątpliwości zgłoszone przez stronę. Granicę obowiązku prowadzenia przez sąd postępowania dowodowego wyznacza podlegająca kontroli instancyjnej ocena, czy dostatecznie wyjaśniono sporne okoliczności sprawy.

[tak: wyrok Sądu Najwyższego z 25 września 1997 roku, II UKN 271/97, OSNP 1998, nr 14, poz. 430]

Dostateczne wyjaśnienie okoliczności spornych w sprawie nie jest równoznaczne z uzyskaniem dowodu korzystnego dla strony niezadowolonej z faktów wynikających z dowodów dotychczas przeprowadzonych.

[tak: wyrok Sądu Najwyższego z 28 lutego 2001 roku, II UKN 233/00, LEX: 551017]

Wobec powyższego Sąd pominął wnioski dowodowe organu rentowego, jako zmierzające do przedłużenia postępowania. Wnioskodawczyni nie zgłaszała zastrzeżeń do opinii reumatologa i specjalisty z zakresu medycyny pracy.

Sąd Okręgowy w Łodzi zważył, co następuje:

Odwołanie jest w przeważającym zakresie zasadne i skutkowało zmianą zaskarżonej decyzji jak w punkcie 1 sentencji.

Artykuły 14 ust. 4 i 5 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn. Dz.U. z 2023 r. poz. 1251) dają Prezesowi ZUS prawo nadzoru nad wykonywaniem orzecznictwa o niezdolności do pracy, co w pewnym uproszczeniu dotyczy nadzoru nad orzecznikami i członkami komisji lekarskich ZUS. Regulacje te w żaden sposób nie mogą stanowić same przez się podstawy prawnej wzruszenia prawomocnej decyzji organu rentowego przyznającej świadczenia. Wspomniana ustawa przewiduje w kilka przepisach, możliwość, pozbawienia ubezpieczonego świadczenia ale nie może to być działanie arbitralne z dnia na dzień pozbawiające ubezpieczonego świadczenia przyznanego mu prawomocnie, zwłaszcza gdy ubezpieczonemu nie można przypisać zawinienia w wydaniu korzystnej dla niego decyzji. Taką podstawę stanowić może art. 101, 114, 107, 134 ustawy, a nie art. 14 ust. 4 i 5 ustawy. Jeżeli zatem w trybie nadzoru Prezesa nad wykonywaniem orzecznictwa w zakresie niezdolności do pracy powstanie wątpliwość czy przyznano świadczenie zasadnie, jego ewentualne odebranie musi podlegać ocenie w kontekście regulacji przepisów umożliwiających wzruszenie prawomocnych decyzji, nie może to być bowiem arbitralne. Jeżeli zatem wystąpiła sytuacja, o której mowa w art. 107 ustawy, a zatem w wyniku badania lekarskiego, przeprowadzonego na wniosek lub z urzędu, ustalono brak niezdolności do pracy, to możliwe jest wstrzymanie świadczenia, jednakże tylko przy odpowiedniemu zastosowaniu art. 114 ustawy, reagującego możliwość wznowienia postępowania w zakresie świadczeń prawomocnie przyznaných, nie ma bowiem powodu dla którego świadczenia rentowe miałyby nie być objęte art. 114 ustawy i odbywać się poza trybem dotyczącym wznowienie postępowania zakończonych prawomocną decyzją./tak wyrok SA w Białymstoku z dnia 12.11.2020 roku III AUa 572/20/

Zgodnie z art. 57 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych renta z tytułu niezdolności do pracy przysługuje ubezpieczonemu, który spełnił łącznie następujące warunki:

1. jest niezdolny do pracy;
2. ma wymagany okres składkowy i nieskładkowy;
3. niezdolność do pracy powstała w wymienionych okresach składkowych lub nieskładkowych albo nie później niż w ciągu 18 miesięcy od ustania tych okresów;
4. nie ma ustalonego prawa do emerytury z Funduszu lub nie spełnia warunków do jej uzyskania.

W myśl art. 12 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, niezdolną do pracy jest osoba, która całkowicie lub częściowo utraciła zdolność do pracy zarobkowej z powodu naruszenia sprawności organizmu i nie rokuje odzyskania zdolności do pracy po przekwalifikowaniu, przy czym całkowicie niezdolną do pracy jest osoba, która utraciła zdolność do wykonywania jakiegokolwiek pracy, natomiast częściowo niezdolną do pracy jest osoba, która w znacznym stopniu utraciła zdolność do pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji. Przy ocenie stopnia i przewidywanego okresu niezdolności do pracy uwzględnia się stopień naruszenia sprawności organizmu oraz możliwości przywrócenia niezbędnej sprawności w drodze leczenia i rehabilitacji, możliwość wykonywania dotychczasowej pracy lub podjęcia innej pracy oraz celowość przekwalifikowania zawodowego, biorąc pod uwagę rodzaj i charakter dotychczas wykonywanej pracy, poziom wykształcenia, wiek i predyspozycje psychofizyczne (art. 13 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS).

Warunki wskazane w art. 57 powyższej ustawy muszą być spełnione łącznie by istniały podstawy do przyznania prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy.

Bezsporne w niniejszej sprawie jest to, że odwołująca spełnia warunki określone w art. 57 ust. 1 pkt. 2-4 ustawy o emeryturach i rentach z FUS. W odniesieniu do odwołującej się kwestią sporną było spełnianie jedynie warunku niezdolności do pracy.

Na podstawie zebranego w sprawie materiału dowodowego, w tym przede wszystkim – opinii biegłych z zakresu reumatologii oraz medycyny pracy, Sąd ustalił, że wnioskodawczyni była okresowo częściowo niezdolna do pracy zgodnej z poziomem kompetencji i kwalifikacji zawodowych w okresie od października 2017 roku do marca 2023 roku, a więc do 31 grudnia 2022 roku . ze względu na ograniczenia ruchowe oraz istotny stopień naruszenia sprawności organizmu. Jednocześnie sąd, na podstawie opinii powyższych biegłych ustalił, że wnioskodawczyni nie była niezdolna do pracy w okresie od 28 kwietnia 2015 roku do 30 września 2017 roku. W ocenie Sądu biegli w swoich opiniach wytłumaczyli dlaczego w taki właśnie sposób ocenili zdolność wnioskodawczyni do wykonywania pracy zarobkowej. Opinie biegłych oceniające stan zdrowia wnioskodawcy szczegółowo wyjaśniały dlaczego naruszenie sprawności organizmu skarżącej przekłada się na zdolność świadczenia przez nią pracy w zawodzie szwaczki i pomocy sklepowej. Brak jest przy tym, w ocenie Sądu, podstaw by kwestionować rzetelność i merytoryczną poprawność wydanych przez biegłego opinii. Zostały one bowiem sporządzone zgodnie z wymaganiami fachowości i niezbędną wiedzą w zakresie stanowiącym jej przedmiot. Biegli na podstawie przedstawionej dokumentacji leczenia i osobistego badania wnioskodawczyni zdiagnozowali schorzenia, ocenili stopień ich zaawansowania, a przede wszystkim jednoznacznie wypowiedzieli się co do sprawności organizmu wnioskodawczyni i wpływu dolegliwości na jej zdolność do pracy. Sąd uznał, że zarówno zasadnicze opinie biegłych jak i wydane w odpowiedzi na zgłoszone przez organ rentowy zastrzeżenia, opinie uzupełniające są pełne, jasne i nie prowadziły do sprzecznych wniosków.

Odnosząc się jeszcze raz do zarzutów organu rentowego, należy wskazać, że w orzecznictwie przyjmuje się, że Sąd nie jest zobowiązany powoływać nowych biegłych lub zwracać się do dotychczasowych o opinie uzupełniające zawsze, gdy chce tego strona (w niniejszej sprawie – organ ZUS).

Jeśli w sprawie o rentę z tytułu niezdolności do pracy przedmiotem sporu jest ocena stanu zdrowia osoby ubiegającej się o to świadczenie, to taka ocena jako wymagająca wiadomości specjalnych musi być dokonywana z udziałem biegłych lekarzy reprezentujących odpowiednie specjalności medyczne (art. 278 § 1 i następne k.p.c.) i opierać się przede wszystkim na wnioskach wynikających ze sporządzonych przez tych biegłych opiniach. Specyfika dowodu z opinii biegłego (biegłych) polega zaś m.in. na tym, że jeżeli taki dowód (dowody) został już przez sąd dopuszczony, to stosownie do art. 286 k.p.c., opinii dodatkowego biegłego można żądać jedynie „w razie potrzeby”. Zarzuty dotyczące nieuwzględnienia wniosków o przeprowadzenie dowodów z opinii kolejnych biegłych nie mogą natomiast odnieść skutku, jeżeli wydane już przez biegłych opinie wyjaśniają istotne dla rozstrzygnięcia sprawy okoliczności, a ich fachowość i rzetelność nie została w żaden sposób podważona. Przepisy Kodeksu postępowania cywilnego nie przewidują również obowiązku uzupełnienia już sporządzonej opinii czy to na piśmie, czy też w formie ustnej do protokołu rozprawy w każdym wypadku. Pozostawiają one sądowi decyzję, czy opinia wymaga dodatkowych wyjaśnień ze strony jej autora, a także, czy wyjaśnienia te powinny być złożone w formie ustnej czy w formie pisemnej. Potrzeba taka nie może być jedynie wynikiem niezadowolenia strony z niekorzystnego dla niej wydzwiku konkluzji opinii, lecz być następstwem umotywowanej krytyki dotychczasowej opinii.

[postanowienie Sądu Najwyższego z 29 stycznia 2020 roku, III UK 478/18, LEX nr 3218417]

Ocena niezdolności do pracy w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych wymaga wiadomości specjalnych, które posiadają biegli lekarze specjaliści z zakresu schorzeń wcześniej rozpoznanych u wnioskodawcy. Sąd zarazem nie ma obowiązku dopuszczania dowodu z dalszej opinii od tych samych biegłych lub innych biegłych, jeżeli już sporządzone w sprawie opinie są jednoznaczne i tak przekonujące, że określoną okoliczność uznaje za wyjaśnioną. Potrzeba powołania innego biegłego nie może być jedynie wynikiem niezadowolenia strony z dotychczas złożonych opinii, lecz musi być następstwem umotywowanej krytyki dotychczasowych opinii. Nie ma uzasadnienia wniosek o powołanie kolejnego biegłego jedynie w sytuacji, gdy złożone opinie są niekorzystne dla strony. Dopuszczenie dodatkowej opinii w takiej sytuacji prowadziłoby bowiem do uwzględnienia kolejnych wniosków strony dopóty, dopóki nie zostałaby złożona opinia w pełni ją zadowolająca, co jest niedopuszczalne.

[wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie z 11 marca 2020 roku, III AUa 575/19, LEX nr 2866552]

Wnioskodawczyni, w świetle zgromadzonych w sprawie dowodów z uwagi na posiadane schorzenia była osobą niezdolną do pracy zarobkowej zgodnie z posiadanymi kwalifikacjami od października 2017 roku do 31 grudnia 2022 roku, bo taki jest okres końcowy świadczenia rentowego, który jest przedmiotem sporu.

W konsekwencji Sąd uznał, że odwołanie jest częściowo zasadne, w zakresie, w jakim dotyczy okresu od 1 października 2017 roku do 31 grudnia 2022 roku i w punkcie 1 sentencji zmienił zaskarżone decyzje z 1 sierpnia 2022 roku oraz z 26 sierpnia 2022 roku, przyznając M. K. prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy od dnia 1 października 2017 roku do dnia 31 grudnia 2022 roku, stwierdzając brak podstaw do uchylenia decyzji z 31 października 2017 roku, 14 listopada 2019 roku, 9 czerwca 2020 roku, 25 sierpnia 2021 roku oraz brak podstaw do wstrzymania wypłaty tej renty od 1 sierpnia 2022 roku.

W punkcie 2 sentencji wyroku, Sąd oddalił odwołanie w zakresie, w jakim dotyczyło okresu od 1 lipca 2017 roku do 30 września 2017 roku, gdyż decyzja ZUS co do tego okresu była prawidłowa, ponieważ ubezpieczona w tym okresie nie była niezdolna do pracy.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1 i § 3 k.p.c., zasądzając od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych I Oddziału w Ł. – jako strony przegrywającej proces, na rzecz M. K. kwotę 442,80 złotych – stosownie do treści § 15 ust. 1 oraz 3 w zw. z § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych (tekst jedn. Dz.U. z 2023 r., poz. 1935) w zw. z § 4 ust. 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 roku w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieodpłatnej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu (tekst jedn. Dz. U. z 2023 r. poz. 2437) – mając na uwadze,

że niniejsza sprawa dotyczyła odwołań od dwóch decyzji organu rentowego, nadto orzeczenie TK w sprawie SK 78/21, SK 83/19, SK 90/22 oraz treść art. 122 kpc.